Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 5003 / 02.12.2014
MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Programa școlară
pentru disciplina

MUZICĂ ȘI MIȘCARE

pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

CLASELE a III-a – a IV-a

București, 2014

Notă de prezentare

În ciclul primar, educația muzicală asigură cultivarea interesului față de muzică, asigură dezvoltarea sensibilității estetice a elevilor, fundamentează capacitățile de receptare și exprimare muzicală prin activități practice și prin audiții muzicale, dezvoltând auzul și memoria muzicală, precum și simțul ritmului. Această disciplină contribuie la dezvoltarea tuturor funcțiilor și mecanismelor psihice, cum ar fi capacitatea de concentrare, atenția, memoria și procesele gândirii.

La această vârstă, cântecul este în strânsă legătură cu mișcarea, facilitează dezvoltarea motricității, a coordonării și armonizării mișcărilor. Prin muzică și mișcare se dezvoltă fantezia, creativitatea, capacitatea de autocontrol, competențele sociale. Astfel, această disciplină este deosebit de utilă în dezvoltarea armonioasă a personalității copiilor.

Disciplina *Muzică și mișcare pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară* reprezintă o ofertă curriculară pentru învățământul primar, înscriindu-se în categoria disciplinelor abordate integrat. Situată la intersecția ariilor curriculare *Arte* și *Educație fizică, sport și sănătate*, această disciplină este prevăzută în planul-cadru de învățământ cu un buget de timp de 2 ore/săptămână, la clasele pregătitoare, I, a II-a și 1 oră/săptămână la clasele III-IV. La vârsta de mic școlar, activitățile muzicale formează impresii, trezesc interesul pentru muzică, contribuie la dezvoltarea gustului muzical și stimulează simțul estetic, imaginația și creativitatea, dezvoltând auzul muzical al copiilor, simțul ritmic și memoria muzicală. Mișcarea armonioasă ce izvorăște din ritmul cântecelor pentru copii, favorizează dezvoltarea unei culturi a mișcării. La această vârstă cântarea este în strânsă legătură cu mișcarea, cele două dezvoltându-se prin efectul reciproc. Disciplina *Muzică și mișcare pentru pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară* dezvoltă sensibilitatea, siguranța de sine, autodisciplina, concentrarea și relaționarea pozitivă cu ceilalți.

Prezentul curriculum oferă posibilități și pentru cultivarea simțului artistic, conturarea unui profil emoțional armonios, echilibrat prin activități de învățare variate, atractive conform particularităților de vârstă, organizate sub formă de joc, munca în echipă, în perechi într-o atmosferă motivantă, destinsă.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice
- Exemple de activități
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Caracteristicile inovatoare ale programei asigură:

- dezvoltarea deprinderilor muzicale bazate pe mișcare;
- realizarea muncii diferențiate axate pe dezvoltarea competențelor elevilor;
- realizarea interdisciplinarității;
- prevenirea apariției dificultăților de învățare timpurii;
- mai mare flexibilitate în munca învățătorului în realizarea ideilor proprii, ținând cont de particularitățile de vârstă ale elevilor;
- însușirea de noi cunoștințe pe baza experiențelor cognitive ale elevului, programa fiind structurată în spirală.

„Omul pentru care muzica nu reprezintă o bucurie, nu poate fi totalmente fericit. Pentru a atinge însă acest tip de fericire, omul are nevoie de îndrumare.”

(Kodály Zoltán)

COMPETENȚE GENERALE

1. Receptarea şi interpretarea unor cântece pentru copii în situaţii de joc şi mişcare

2. Receptarea unor elemente de limbaj muzical cu mijloace specifice vârstei

3. Exprimarea unor idei, sentimente şi experienţe prin intermediul muzicii şi mişcării

Competențe specifice și activități de învățare

1. Receptarea și interpretarea unor cântece pentru copii în situații de joc și mișcare

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
1.1. Receptarea și interpretarea unor cântece clar, cu intonație corectă, cu pornire precisă, cu priză de aer unitară, cu pronunție corectă în grupe și cu jocuri și mișcările aferente - *Interpretarea zicalelor, melodiilor pentru copii și cântecelor populare* - *exerciții-joc pentru dezvoltarea memoriei* - *cântare colectivă – în grupe și grupe mici – ambitus o octavă* - *cântare colectivă cu acompaniament instrumental (de exemplu, chitară, fluier, pian, pe fundal muzical)* - *jocuri și mișcări aferente cântecelor*	**1.1. Receptarea și interpretarea unor cântece clar, cu intonație corectă, cu pornire precisă, cu priză de aer unitară, cu pronunție corectă și fragmentare corectă, în grupe mai mari și mai mici, individual, din memorie cu toate strofele precum și cu jocuri și mișcările aferente** - *interpretarea melodiilor pentru copii și cântecelor populare* - *cântare colectivă – în grupe și grupe mici – ambitus o octavă și jumătate* - *interpretarea cântecelor în mod individual, prin aplicarea conștientă a tempoului* - *învățarea melodiilor după auz și după partitură (note muzicale)* - *cântare colectivă cu acompaniament instrumental (de exemplu, chitară, fluier, pian, pe fundal muzical)* - *jocuri și mișcări aferente cântecelor*
1.2. Utilizarea unor obiecte, instrumente muzicale de jucărie și instrumente muzicale, drept instrumente muzicale ritmice - *utilizarea unor obiecte drept instrumente muzicale ritmice* - *exerciții pentru perceperea sunetelor scurte și lungi, a pauzelor* - *jocuri de tip întrebare-răspuns cu exerciții ritmice* - *utilizarea pulsului uniform drept acompaniament la cântecele cunoscute* - *acompanierea cântecelor cunoscute în două grupe: puls uniform și ritm cu ajutorul obiectelor și instrumentelor muzicale*	**1.2. Utilizarea unor obiecte, instrumente muzicale de jucărie și instrumente muzicale, drept instrumente muzicale ritmice și în timpul cântării** - *exerciții pentru perceperea sunetelor scurte și lungi, a pauzelor* - *aplaudarea ritmului în forme diferite* - *jocuri de tip întrebare-răspuns cu exerciții ritmice* - *utilizarea loviturii de impact drept acompaniament la cântecele cunoscute* - *acompanierea cântecelor cunoscute în două grupe: puls uniform și ritm cu ajutorul unor obiecte și instrumentelor muzicale* - *redactarea, acompanierea cu ritm ostinato a melodiilor învățate* - *improvizarea unor exerciții ritmice în mod creativ și după criterii date*
1.3. Acompanierea cu elemente de mișcare improvizate sau învățate a cântecelor interpretate și audiate - *însușirea formelor de mișcare specifice jocurilor cu cântece pentru copii* - *mers, aplaudare, efectuarea unor mișcări uniforme cu brațul, mâna, trunchiul, capul, piciorul*	**1.3. Acompanierea în mod expresiv cu elemente de mișcare improvizate sau învățate a cântecelor interpretate și audiate** - *perfecționarea formelor de mișcare specifice jocurilor cu cântece pentru copii* - *exerciții-joc pentru dezvoltarea auzului intern și memoriei muzicale*

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
- *exerciții-joc pentru dezvoltarea auzului intern și memoriei muzicale* - *asocierea zicalelor, cântecelor cu mișcări ritmice* - *efectuarea de mișcări care exprimă atmosfera și mesajul cântecului* - *mișcare ritmică, dans, improvizări de mișcări pe melodie, ritm, cântec, muzică* - *ritmizarea melodiilor*	- *asocierea zicalelor, cântecelor cu mișcări ritmice* - *ecou ritmic, diferite exerciții de tip întrebări-răspuns și la inițiativa elevului* - *efectuarea de mișcări care exprimă atmosfera și mesajul cântecului* - *mișcare ritmică, dans, improvizări de mișcări pe melodie, ritm, cântec, muzică* - *ritmuri improvizate, legarea cuvintelor pe un ritm dat* - *ritmizarea melodiilor* - *îmbinarea elementelor de dans cu jocurile cu cântece* - *cântarea melodiilor populare după ritm adaptabil, tempo giusto, parlando*

2. Receptarea unor elemente de limbaj muzical cu mijloace specifice vârstei

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
2.1. Sesizarea diferențelor de înălțime și durată între sunete - *exerciții-joc pentru sesizarea diferențelor de înălțime și durată între sunete* - *redarea prin mișcare a liniei melodice în timpul cântării sau ascultării muzicii* - *introducerea sunetelor fa și do^2* - *deosebirea înălțimii dintre sunetele sol-mi-la-do-re-fa-do^2, prin semne ale mâinii, prin culori, desene, litere* - *solfegii după partitură* - *exersarea notației înălțimilor cu utilizarea noțiunilor de portativ, cheie de sol, înălțimi de note* - *exerciții-joc pentru deosebirea notelor scurte și lungi - conștientizarea și exersarea notelor cu jumătate de valoare și a pauzelor cu jumătate de valoare* - *recunoașterea, exersarea și aplicarea semnelor de scriere ale notelor cu jumătate de valoare și a pauzelor cu jumătate de valoare* - *recunoașterea valorilor ritmice, formulei ritmice învățate din partituri* - *poziționarea independentă a valorilor ritmice învățate, în măsura 2/4, utilizând semnele necesare*	**2.1. Sesizarea și marcarea diferențelor de înălțime și durată între sunete** - *exerciții-joc pentru sesizarea diferențelor de înălțime și durată între sunete* - *redarea prin mișcare a liniei melodice, în timpul cântării sau ascultării muzicii* - *introducerea sunetelor la_2, si_2, sol_2* - *deosebirea înălțimii dintre sunetele sol-mi-la-do-re-fa-do^2-si-la_2-sol_2-si_2 prin semne ale mâinii, prin culori, desene, litere* - *solfegii după partitură* - *poziționarea pe portativ a sunetelor învățate* - *exerciții de joc pentru deosebirea sunetelor scurte și lungi - conștientizarea și exersarea notelor cu valoare întreagă și a pauzelor cu valoare întreagă* - *recunoașterea, exersarea și aplicarea semnelor de scriere ale notelor cu valoare întreagă și a pauzelor cu valoare întreagă* - *recunoașterea și aplicarea semnelor de scriere ale notelor cu valoare independentă de optime și ale pauzelor cu valoare de optime* - *note de sfert punctat, note de jumătate punctat* - *sincopa* - *recunoașterea valorilor ritmice, formulei ritmice învățate din partitură*

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
	- *poziționarea independentă a valorilor ritmice învățate, în măsura 4/4 și 3/4, utilizând semnele necesare* - *prima volta, seconda volta*
2.2. Observarea diferențelor de tempo în operele muzicale, precum și aplicarea acestora în interpretarea cântecelor - *exerciții-joc pentru perceperea, deosebirea intensității sonore și tempoului* - *alegerea tempoului și intensității sonore corespunzătoare atmosferei și mesajului melodiilor* - *observarea tempoului marșurilor*	**2.2. Observarea diferențelor de tempo dinamică și frazare în operele muzicale, precum și aplicarea acestora în interpretarea cântecelor** - *exerciții-joc pentru perceperea, deosebirea și legarea intensității sonore, tempoului și dinamicii* - *aplicarea, alegerea tempoului și intensității sonore corespunzătoare atmosferei și mesajului melodiilor* - *stabilirea atmosferei operelor muzicale, modului de expunere elementelor caracteristice* - *observarea concordanței dintre conținut și interpretări muzicale* - *observarea în muzică a diferitelor caractere muzicale*
2.3. Observarea unor elemente de formă (strofă, refren) - *exerciții-joc ce servesc separării melodiilor în strofe și comparării acestora* - *observarea relației dintre rânduri pentru recunoașterea melodiei* - *exerciții-joc pentru recunoașterea refrenului*	**2.4. Recunoașterea unor elemente de formă (asemănările dintre motiv, rând de început și de final)** - *delimitarea în scris a unităților muzicale (vers = rând melodic) și compararea acestora (identice, asemănătoare, diferite) și pe baza solfegiului* - *observarea relației dintre rânduri în recunoașterea melodiei* - *observarea alternanței melodiilor în construcții de tip rondo*

3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
3.1. Participarea cu plăcere, cu bucurie la activitățile muzicale, dragostea pentru muzică, pentru activitatea muzicală - *interpretare colectivă în grupuri*	**3.1. Participarea cu plăcere, cu bucurie la activitățile muzicale, la dansuri, dragostea pentru muzică și mișcare** - *interpretare colectivă în grupuri* - *dansuri*
3.2. Urmărirea cu atenție a materialului dedicat ascultării muzicii și interiorizarea experiențelor - *ascultarea cântecelor cunoscute, în reprezentare vocală sau instrumentală* - *recunoașterea în prelucrări simple a exemplelor melodice învățate* - *ascultarea compozițiilor muzicale, fragmentelor muzicale care pot fi receptate de către elevi* - *identificarea fragmentelor muzicale audiate de mai multe ori* - *exprimarea opiniei asupra materialului ascultat, pe baza unor puncte de reper*	**3.2. Urmărirea cu atenție a materialului dedicat ascultării muzicii și conștientizarea experiențelor** - *observarea sonorității corului feminin, corului masculin și a corului mixt* - *identificarea, deosebirea fragmentelor muzicale care redau tonalități diverse pe parcursul ascultării muzicii (voce de copil, voce feminină, voce masculină, cor, orchestră)* - *ascultarea cântecelor cunoscute, în reprezentare vocală sau instrumentală* - *ascultarea compozițiilor muzicale, fragmentelor muzicale care pot fi receptate de către elevi* - *exprimarea opiniei asupra materialului ascultat pe baza diferitelor puncte de reper și în mod liber*
3.3. Manifestarea într-o formă cât mai variată a cunoștințelor muzicale, emoțiilor, sentimentelor - *exprimarea sentimentelor prin mișcare, desene, culori, forme și în mod oral* - *mișcare, dans pe baza impresiilor muzicale*	**3.3. Manifestarea într-o formă cât mai variată a cunoștințelor muzicale, emoțiilor, sentimentelor, precum și transmiterea acestora în diferite spectacole** - *improvizații utilizând cunoștințele muzicale* - *improvizații de mișcare, dans pe baza impresiilor muzicale* - *interpretarea cântecelor cu acompaniament instrumental, jocuri de copii cu cântece, redarea celor învățate cu ocazia sărbătorilor, spectacolelor* - *prezentarea scenică a jocurilor dramatizate utilizând instrumentele muzicale, accesoriille și costumație corespunzătoare*

Conținuturi

Domenii	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
1.Receptarea și interpretarea unor cântece pentru copii în situații de joc și mișcare	**SUGESTII PENTRU REPERTORIUL DE CÂNTECE** **a. Cântece pentru copii și cântece populare** *Blana nu are guler* *Cickom, cickom* *Ar trebui să plecăm* *A fugit soba* *Se coace strugurele, se îndoaie nuiaua* *Am mâncat struguri, acum se coc* *Aleargă mica roabă* *Greierele se căsătorește* *Hei, doamnă Varga* *Hop Juliska* *Unde mergi tu, iepuraș?* *Două fire de bujor* *S-au adunat, s-au adunat* *Agită-te popor cuvios* *Sunt flăcău sărac* *Pașteți de pe vânt* *Vântul primăvăratic revarsă apele* *În pădurea verde, în câmpul verde* **b. Cântecele altor popoare** *Și stă un mesteacăn tânăr (rus)* *Arde orașul (englez)* *Este o vrăjitoare (slovac)* *Kakukk, kakukk (german)* *Paul, Ecaterina, Petru (francez)* **c. Cântece de sărbătoare, pentru ocazii** *Haideți păstori să ne mergem* *Când fecioara își înfașă copilul* *Nu vă fie frică, păstori* *În zilele de carvanal* *Acum este frumos să fii ostaș* *Kossuth Lajos a transmis* *Azi este ziua de Pași*	**SUGESTII PENTRU REPERTORIUL DE CÂNTECE** **a. Cântece pentru copii și cântece populare** *Ciobanului îi merge bine* *Moara nu are piatră* *Mugurele trandafirului sălbatic* *M-am suit pe sobă* *Trei flăcăi croitorași* *Greierele se căsătorește* *Hei, vântul bate dinspre Dunăre* *Clujul este un astfel de oraș* *Să cunoaștem porcarul* *Îngerul din Rai* *Când mărșăluim, căpitane?* *Acum se duce, acum se duce* *O vino, o vino, Mântuitorule* *Iarna este foarte frig* *Un coșuleț peste apă* *Oh, dragă cumătră* *Am avut eu o capră* **b. Cântecele altor popoare** *Se trezește deja zâna zorilor (englez)* *Înfloresc deja lăcrămioarele (german)* *O, veniți să cântăm canoane (englez)* **c. Cântece de sărbătoare, pentru ocazii** *De m-aș fi trezit mai demult* *Hei, ciobani, păstori petrecăreți* *În micul sat Betleem* *Cizma lui Iisus este stricată* *S-a născut micul Iisus* *Îngerul din Rai* *Pentru sunetul din zori al clopotului*

Domenii	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
	A adus Dumnezeu ziua roșie de Rusalii *Bujorul* **d. Creații** *Gryllus Vilmos – Kányádi Sándor: Cu floare de corn, cu floare de lămâiță* *Kodály Zoltán – Weöres Sándor: Cântecul lui Buba* *Kodály Zoltán – Weöres Sándor: Aleargă mica roabă* *Kodály Zoltán – Weöres Sándor: Vine primăvara, pleacă iarna*	*Hip, hop, carnaval* *Copil de husar, copil de husar* *În tabăra lui Kossuth Lajos* *Pentru doctorul Szent Gergely* *A reînviat Domnul Iisus* **d. Creații** *Gryllus Vilmos: Cormoranul mare* *Gryllus Vilmos: Vâjâie vântul toamnei* *Wolfgang Amadeus Mozart – Sulyok Gizella: Se deschide fereastra cerului*
2. Receptarea unor elemente de limbaj muzical cu mijloace specifice vârstei	**ELEMENTE DE LIMBAJ MUZICAL** **a. Sunetul muzical** -timbrul vocal al diferitelor persoane, sunetele instrumentelor muzicale **b. Ritmul** - pulsul uniform - valori de note și pauzele de doimi și pătrimi - măsura 2/4: bara de final, semnul de repetiție - portativul și cheia Sol **c. Melodia** -înălțimi de note -scări muzicale ascendente și descendente -sunetele fa și do^2 -portativul și cheia Sol **d. Tempo** -concepte: lent-moderat-rapid **e. Timbralitatea** -voci de copii -cor -orchestră -sunetele diferitelor instrumente muzicale	**ELEMENTE DE LIMBAJ MUZICAL** **a. Sunetul muzical** -timbrul vocal al diferitelor persoane, sunetele instrumentelor muzicale **b. Ritmul** - valori de note (optimi, pătrimi, doimi și note întregi) și pauzele sferente - sincopa - sunete, pauze individuale cu valoare de optime și semnul pauzei - măsurile 4/4 și 3/4 - prima volta și seconda volta **c. Melodia** -înălțimi de note -scări muzicale ascendente, descendente -sunetele si_2, sol_2, si la_2 -solfegii cu sunetele învățate **d. Dinamica** -concepte: pianissimo-piano-mezzopiano- mezzoforte-forte **e. Timbralitatea** -voce feminină -voce masculină -cor -orchestră -sunetele diferitelor instrumente muzicale

Domenii	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
	f. Elemente de formă - unități muzicale - strofă - refren	**f. Elemente de formă** - unități muzicale - motiv - rând melodic - revenire
3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării	**SUGESTII PENTRU AUDIȚII** Bárdos Lajos: *Nuntă de greieri* Ludwig van Beethoven: *Simfonia a VI-a (fragment)* Piotr Ilici Ceaikovski: *Simfonia a VI-a* Egressy Béni: *Marșul lui Klapka* Erkel Ferenc: *Marșul lui Corvin* Johann Strauss: *Marșul Radetzky* Kodály Zoltán: *A luat păunul zborul* Kodály Zoltán: *Urare din Salonta* Kodály Zoltán: *Pentru Rusalii* Leopold Mozart: *Simfonia copiilor* Wolfgang Amadeus Mozart: *Muzică de noapte* Sergei Prokofiev: *Petrică și lupul* Camille Saint-Saëns: *Carnavalul animalelor (fragment)* Antonio Vivaldi: *Patru anotimpuri (fragment)* Carl Maria von Weber*: Corul vânătorilor* Prelucrări din folclorul popular, melodii populare maghiare, cântecele popoarelor europene Cântecele pentru copii ale formației 100 Folk Celsius Cântecele pentru copii ale formației Alma Cântecele pentru copii ale formației Bojtorján Cântecele pentru copii ale lui Gryllus Vilmos Cântecele pentru copii ale lui Halász Judit Cântecele pentru copii ale formației Kaláka Cântecele pentru copii ale formației Málna Cântecele pentru copii ale formației Roller Cântecele pentru copii, prelucrările cântecelor populare ale lui Szvorák Kati	**SUGESTII PENTRU AUDIȚII** Bárdos Lajos*: În tabăra lui Kossuth Lajos* Frederick Chopin*: Mazurka* Piotr Ilici Ceaikovski*: Spărgătorul de nuci* Farkas Ferenc*: Dansuri vechi maghiare* Georg Friedrich Händel*: Mesia - Aleluia* Johann Strauss*: Dunărea Albastră vals* Kodály Zoltán*: Mersul Gergely* Kodály Zoltán*: Háry János* Kodály Zoltán*: Dans păstoresc de Crăciun* Luigi Rodolfo Bocherini*: Menüett* Henry Mancini*: Pantera roz* Wolfgang Amadeus Mozart*: O călătorie cu sania* Wolfgang Amadeus Mozart*: Flautul fermecat* Camille Saint-Saëns*: Carnavalul animalelor (fragment)* Antonio Vivaldi*: Anotimpurile (fragment)* Prelucrări din folclorul popular, melodii populare maghiare, cântecele popoarelor europene Cântecele pentru copii ale formației 100 Folk Celsius Cântecele pentru copii ale formației Alma Cântecele pentru copii ale formației Bojtorján Cântecele pentru copii ale lui Gryllus Vilmos Cântecele pentru copii ale lui Halász Judit Cântecele pentru copii ale formației Kaláka Cântecele pentru copii ale formației Málna Cântecele pentru copii ale formației Roller Cântecele pentru copii, prelucrările cântecelor populare ale lui Szvorák Kati

Domenii	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
	Material muzical pentru ascultat ales după preferințe **SUGESTII PENTRU MIȘCARE PE MUZICĂ** Mișcări sugerate de ritm Mișcări libere Dansuri populare	Material muzical pentru ascultat ales după preferințe **SUGESTII PENTRU MIȘCARE PE MUZICĂ** Mișcări de tactare a măsurii Mișcări sugerate de ritm, melodie, expresivitate Mișcări libere Dansuri populare Dansuri de societate Dansuri moderne

Observație: *Sugestiile pentu repertoriul de cântece, dansuri și audiții se pot modifica, completa.*

Sugestii metodologice

- Este important ca pedagogul să cânte, să se joace cât mai mult cu copiii.
- Mișcarea pe muzică la această vârstă înseamnă: bătăi din palme, pe genunchi, pași egali pe loc sau în deplasare, pași simpli de dans, ridicare ritmică pe vârfuri, mișcări ale brațelor, ale trunchiului, mișcări sugerate de textul cântecului, mânuirea jucăriilor musicale, dirijat.
- La alegerea materialului muzical este important să avem în vedere particularitățile vârstei, amplitudinea și textului cântecelor.
- Este indicat să alegem melodii și materiale pentru audiții, care sunt purtătoare de cunoștințe muzicale variate și pot fi aplicate la mai multe tipuri de activități.
- Interesul muzical al copilului este trezit de reprezentările directe, variate și estetice. Sunt importante mimica și gesturile învățătorului sau artistului.
- Pentru copiii mici apropierea umană este importantă.
- Se recomandă ca pedagogul să utilizeze melodia, muzica pentru schimbarea stării emoționale a copiilor.
- Este sarcina pedagogului să dezvolte conștient capacitatea de mișcare a copiilor, să le stimuleze modul independent de exprimare, fantezia.
- Educația muzicală nu se limitează la orele de muzică și mișcare, aceasta poate apărea în oricare moment al zilei.
- Este sarcina pedagogului, ca prin activitatea muzicală efectuată împreună cu copii să întărească acele caracteristici morale, cum sunt compătimirea, atenția, dispoziția de ajutare, sinceritatea, autodisciplina, punctualitatea, sârguința, tenacitatea, perseverența, respectarea regulilor, altruismul, dreptatea.
- În munca de zi cu zi este indicat să valorificăm efectul pozitiv al muzicii pentru creativitate, inteligență, simțuri, concentrare, competențele sociale.
- Cu ajutorul muzicii, pedagogul poate realiza întărirea copiilor față de exigență, aprecierea reciprocă, respect și iubire.
- La orele de muzică procesul de evaluare pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Scopul evaluării este încurajarea, motivarea și valorificarea progresului fiecărui copil.
- Este important ca pedagogul să manifeste o exigență pentru inovarea profesională continuă.

Bibliografie

1. Baka Judit: *Cine se joacă asta? Jocuri pentru școală și jocuri populare*, 2004.
2. Bittera Tiborné – Juhász Ágnes: *Și eu știu să vorbesc*. Budapesta, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1991.
3. Cole, Michael – Cole Sheila: *Psihologia dezvoltării*. Budapesta, Editura Osiris, 2003.
4. Csukáné Klimó Mária: *Să ne jucăm jocuri, dans, teatru!* Editura Ábel, Cluj, 2011.
5. Dr. Szenik Ilona – Halmos Katalin: *Disciplina cântec muzică pentru clasele 1-4 ale școlilor primare cu predare în limba maghiară*. Editura Ábel, Cluj, 2004.
6. Fazekasné dr. Fenyvesi Margit: *Dezvoltarea auzului sunetelor vorbirii la vârsta de 4-5 ani.* Szeged, Editura Mozaik, 2006.
7. Forrai Katalin: *Cântăm la grădiniță*. Editio Musica, Budapesta, 1974.
8. Fórika Éva – Kiss Jolán – Tomai Gyöngyi: *Alfabetul, început cu mine*. Editura Ábel, Cluj, 2000.
9. Fóris-Ferenczi Rita: *De la proiectare până la evaluare*. Editura Ábel, Cluj, 2008.
10. Gáspár Attila: *Ca rozmarinul în pământ prielnic*. Editura Ábel, Cluj, 2005.
11. Halmos Katalin: *Carte de cântece – cântece și jocuri pentru copii*. Editura Ábel, Cluj, 2000.
12. Karp Ágnes: *Ignác, ce vezi? – jocuri muzicale*. Editura Hoppá, Târgu-Mureș, 2006.
13. Kodály Zoltán – Ádám Jenő: *Carte cu cântece*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapesta, 1993.
14. Krajcsné Kovács Judit: *Lumea minunantă a muzicii* (clasa I). Dinasztia Tankönyvkiadó, Budapesta, 2011.
15. Lantos Rezsőné – Lukin Lászlóné: *Cântece-muzică pentru clasa I a școlii primare*. Nemzeti Tankönyvkiadó ZRT, Budapesta, 2010.
16. Lázár Katalin: *Jocuri populare*. Editura Planétás, Budapesta, 1977.
17. Mendölyné Kiss Cecilia: *Ascultarea la nivel de bază a muzicii! Ascultă aici!* Editura Flaccus, Budapesta, 2006.
18. Mélykútiné Dietrich Helga (red.): *Cântec-muzică și metodologie – culegere de texte*. Tanítóképző Főiskola Budapesta, 1998.

19. Molnár Margit – Papp Enikő: *Cartea de muzică a celor care preferă cântecele populare*. Editura Kreatív, Târgu-Mureș, 2007.
20. Nagy Jenőné: *Doar din surse curate*, 2002.
21. Nagy József: *Pedagogie orientată spre criterii bazate pe competențe*. Szeged, Editura Mozaik, 2007.
22. Nagy József: *Dezvoltarea orientată spre criterii a abilităților și aptitudinilor cognitive critice*. Új Pedagógia Szemle, nr. 7-8., 2000.
23. Petres Csaba: *Cumetre greier, ieși afară!* (Cântece pentru copii și jocuri pentru copiii de grădiniță și pentru micii școlari). Editura Ábel, Cluj, 2007.
24. Porkolábné dr. Balogh Katalin: *Program de grădiniță complex preventiv „Fără eșecuri la școală”*. Volán humán oktatási és szolgáltató RT., 2000.
25. Stark Gabriella: *Pedagogia la grădiniță și metodologia jocului*. Miercurea-Ciuc, Editura Status, 2010.
26. Süle Ferenc: *Prima mea carte cu cântece*. Editura Apáczai, Celldömölk, 1997.
27. Süle Ferenc: *Îndrumar și recomandare didactică pentru prima și a doua mea carte cu cântece*. Editura Apáczai, Celldömölk, 2001.
28. Török Enikő: *404 jocuri dramatice*. Editura Hoppá, Târgu-Mureș, 2005.
29. Törzsök Béla: *Ascultarea muzicii la grădiniță*. Editio Musica, Budapesta, 1982.

Grupul de lucru

Füleki Katalin	Școala Gimnazială „Petőfi Sándor”, Târgu Secuiesc
Mátyás Emőke-Éva	Ministerul Educației Naționale, București
Tomai Gyöngyi	Colegiul „Bethlen Gábor”, Aiud